

GNU/LINUX

KURULUM, KULLANIM VE KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR

Ali Rıza Keleş

ali.riza.keles@linux.org.tr

Linux Dağıtımları

Bir Linux dağıtımı, Linux çekirdeği ve çoğunlukla özgür yazılımlardan oluşan uygulamalar, yönetim araçları gibi bileşenleri bir araya getirir.

Her Linux dağıtımı farklı amaçlarla oluşturulmuştur. Örneğin; sistem yönetimi, son kullanıcı, eğitim, güvenlik vs.

Bazı Linux Dağıtımları

Ve daha fazlası...

Dağıtımlarla İlgili Birkaç Kaynak

<http://www.linux.org.tr/dagitimlar-kilavuzu/>

<http://distrowatch.com/>

<http://cesium.di.uminho.pt/pub/>

<http://www.livecdlist.com/>

İlk Adımlar

- Çoğu dağıtım bilgisayara kurmadan canlı disk olarak kullanılabilir ya da denenebilir. Knoppix dağıtımını bu konuda özelleştirmiştir.
- Var olan bir işletim sisteminin yanına kurulacaksa öncelikle disk birleştirme işlemi (defragmentation) yapılmalıdır. Windows + Linux yüklenecekse önce Windows'un kurulması kolaylık sağlayacaktır.
- Her tür aksiliğe karşı dosyalar yedeklenmelidir.
- Linux, Windows'tan farklı dosya sistemleri kullanır. (ext2, ext3 vs)

Kurulum Örneđi - Ubuntu

Ubuntu 12.10

• • • •

Hoşgeldiniz

- Português do Brasil
- Română
- Sámegillii
- Shqip
- Slovenčina
- Slovenščina
- Suomi
- Svenska
- Tagalog
- Tiếng Việt
- Türkçe**
- Ελληνικά
- Беларуская
- Български
- Қазақ
- Македонски
- Русский

Ubuntu Sürümünü Dene

Ubuntu sürümünü, bilgisayarınızda hiçbir değişiklik yapmadan; doğrudan CD üzerinden deneyebilirsiniz.

Veya hazırsanız, mevcut işletim sisteminizin yanına (veya yerine) Ubuntu sürümünü yükleyebilirsiniz. Bu işlem çok uzun sürmemelidir.

Ubuntu Kur

Kur

Ubuntu kurulumu için hazırlanılıyor

En iyi sonuç için, bilgisayarınızın şunları sağladığına emin olun:

 en az 4.8 GB boş disk alanı mevcut

 internete bağlı

Güncelleştirmeleri kurulum sırasında indir

Ubuntu, Flash, MP3 ve diğer ortamları oynatmak için ve bazı grafikler ve wi-fi donanımlarla çalışmak için üçüncü parti yazılım kullanıyor. Bu yazılımların bazıları sahiplidir. Yazılım belgelendirmesinde dahil olan lisans şartlarına tabidir.

Bu üçüncü parti yazılımı kur

Fluendo MP3 eklentisi, Fraunhofer IIS ve Technicolor SA'nın lisansı altında bulunan MPEG Layer-3 ses çözme teknolojisi içerir.

Çık

Geri

Devam Et

Kur

Ubuntu kurulumu için hazırlanılıyor

En iyi sonuç için

✓ en az 4.8

✗ internete

Güncelleştir

Ubuntu, Flash, M
üçüncü parti yazı
lisans şartlarına

Bu üçüncü pa

Fluendo MP3 eklentisi, Fraunhofer IIS ve Technicolor SA'nın lisansı altında bulunan MPEG Layer-3 ses çözme teknolojisi içerir.

Network Connections

Wired Wireless Mobile Broadband VPN DSL

Name	Last Used
Wired connection 1	5 minutes ago

Add

Edit...

Delete...

Close

çalışmak için
le dahil olan

Çık

Geri

Devam Et

Kur

Ubuntu kurulumu için hazırlanılıyor

En iyi sonuç için, bilgisayarınızın şunları sağladığına emin olun:

✓ en az 4.8 GB boş disk alanı mevcut

✓ internete bağlı

Güncelleştirmeleri kurulum sırasında indir

Ubuntu, Flash, MP3 ve diğer ortamları oynatmak için ve bazı grafikler ve wi-fi donanımlarla çalışmak için üçüncü parti yazılım kullanıyor. Bu yazılımların bazıları sahiplidir. Yazılım belgelendirmesinde dahil olan lisans şartlarına tabidir.

Bu üçüncü parti yazılımı kur

Fluendo MP3 eklentisi, Fraunhofer IIS ve Technicolor SA'nın lisansı altında bulunan MPEG Layer-3 ses çözme teknolojisi içerir.

Çık

Geri

Devam Et

Kur

Kurulum türü

Bu bilgisayarda belirlenen bir işletim sistemi yok. Ne yapmak isterdiniz?

Diski sil ve Ubuntu yükle

Uyarı: Bu işlem, diskteki tüm dosyaları silecektir.

Yeni Ubuntu kurulumunu güvenlik için şifrele

Bir sonraki adımda bir güvenlik anahtarı seçeceksiniz.

Yeni Ubuntu kurulumu ile LVM kullan

Bu, Mantıksal Birim Yönetimi'ni (LVM) kuracaktır. Görünüm almanıza ve kolayca bölümleri yeniden boyutlandırmaya izin verir.

Başka bir şey

Bölümleri kendiniz oluşturabilir ve yeniden boyutlandırabilirsiniz ya da Ubuntu için çoklu bölümler seçebilirsiniz.

Çık

Geri

Devam Et

Kur

Bir güvenlik anahtarı seçin:

Disk şifreleme, bilgisayarınızı kaybetme durumuna karşı dosyalarınızı korumaktadır. Bilgisayar her başladığında bir güvenlik anahtarı girmenizi gerektirmektedir.

Ubuntu dışındaki dosyalar şifrelenmeyecektir.

Bir güvenlik anahtarı seçin:

●●●●●●●●

İyi parola

Güvenlik anahtarını doğrulayın:

●●●●●●●●

Uyarı: Bu güvenlik anahtarını kaybederseniz tüm veri kaybolacaktır. Gerekirse anahtarınızı yazın ve başka güvenli bir yerde saklayın.

Daha yüksek güvenlik için:

Boş disk alanının üzerine yaz

Bu kurulum daha çok sürebilir.

Çık

Geri

Şimdi Yükle

Kur

Kurulum türü

Aygıt	Tür	Bağlama noktası	Biçimlendirilsin mi?	Boyut	Kullanılan
/dev/sda					

+ - Change...

Yeni Disk Bölümü Tablosu... Geri Al

Önyükleyici kurulacak aygıt:

/dev/sda ATA VBOX HARDDISK (21.5 GB) ▼

Çık

Geri

Şimdi Yükle

Kur

Neredesiniz?

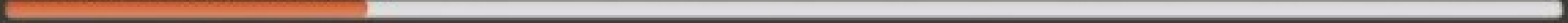

Istanbul

Geri

Devam Et

Dosyalar kopyalanıyor...

Kur

Klavye düzeni

Klavye düzeninizi seçin:

Tajik

Thai

Tswana

Turkmen

Türkçe Q Klavye

Ukrainian

Urdu (Pakistan)

Uzbek

Vietnamese

Türkçe Q Klavye

Türkçe Q Klavye - Crimean Tatar (Turkish Alt-Q)

Türkçe Q Klavye - Crimean Tatar (Turkish F)

Türkçe Q Klavye - Crimean Tatar (Turkish Q)

Türkçe Q Klavye - Kurdish (Turkey, F)

Türkçe Q Klavye - Kurdish (Turkey, Latin Alt-Q)

Türkçe Q Klavye - Kurdish (Turkey, Latin Q)

Türkçe Q Klavye - Turkish (Alt-Q)

Türkçe Q Klavye - Turkish (Sun dead key)

ç ğ ı ö ş ü , |

Klavye Düzenini Algıla

Geri

Devam Et

Dosyalar kopyalanıyor...

Klavye düzeni

Klavye düzeninizi seçin:

Tajik

Thai

Tswana

Turkmen

Türkçe Q Klavye

Ukrainian

Urdu (Pakistan)

Uzbek

Vietnamese

Türkçe Q Klavye

Türkçe Q Klavye - Crimean Tatar (Turkish Alt-Q)

Türkçe Q Klavye - Crimean Tatar (Turkish F)

Türkçe Q Klavye - Crimean Tatar (Turkish Q)

Türkçe Q Klavye - Crimean Tatar (Turkish Q)

Türkçe Q Klavye - Crimean Tatar (Turkish Q)

Türkçe Q Klavye - Crimean Tatar (Turkish Q)

Türkçe Q Klavye - Crimean Tatar (Turkish Q)

Türkçe Q Klavye - Crimean Tatar (Turkish Q)

Klavye Düzenini Algıla...

Lütfen aşağıdaki tuşlardan birine basın:

⌨

⌨

Klavyenizi denemek için buraya yazın

Klavye Düzenini Algıla

Geri

Devam Et

Kur

Kimsiniz?

Adınız: ✓

Bilgisayar Adı ✓

Bu ad, diğer bilgisayarlarla kurulan iletişim esnasında kullanılır.

Bir kullanıcı adı seçin: ✓

Bir parola seçin: İyi parola

Parolanızı doğrulayın: ✓

- Otomatik giriş yap
- Giriş yapmak için parola iste
- Ev dizinimi şifrele

< Geri

Devam Et

Kurulum Tamamlandı

Kurulum tamamlandı. Yeni kurulumu kullanmak için bilgisayarı yeniden başlatmanız gerekiyor.

Şimdi Yeniden Başlat

Kullanım

- Uygulama yükleme/kaldırma
 - Paket yöneticisi
- Sistem araçları ve ayarlar
 - Konsol kullanımı

Kurulum ve kullanımla ilgili her türlü soru/sorun büyük bir kullanıcı ve geliştirici kitlesi tarafından 7/24 cevaplanmakta.

İnternette çok fazla sayıda e-posta listesi, forum ve site mevcut.

<http://www.linux.org.tr/yardimlasma-noktalari/>

<https://help.ubuntu.com>

<https://help.ubuntu.com/community>

<http://www.linuxquestions.org/>

Dezavantajlar

- Donanımsal sürücü sorunları.
- Windows'a özel yazılımlar.
- Alışılmadık görsel arayüz ve alternatif programlar.

Avantajlar

- İşletim sistemine ve uygulamalara her açıdan müdahale edebilme, değiştirebilme özgürlüğü.
- Güvenlik. Bir güvenlik açığı bulunması durumunda topluluk tarafından saatler içinde müdahale edilebilir. Oysa sadece geliştirici firmaya ait kapalı sistemlerde bir yamanın piyasaya sürülmesi günler hatta haftalar alabilmektedir.
- Düşük maliyet.
- Güçlü görsel arayüz. (Dağıtıma göre değişmektedir.)

Teknik ve Sosyal Avantajlar

- Güvenilirlik
- Ölçeklenebilirlik
- Geniş uygulama yelpazesi
- Bilimsel kazançlar
- Ekonomik kazançlar
- Sosyolojik / psikolojik kazançlar

(Kaynak: Linux Nedir, Neden Önemlidir – A. Murat Eren)

Sık Kullanılan Özgür / Açık Kaynak Koldu Yazılımlar

Ofis Uygulaması: LibreOffice (OpenOffice)

Anlık Mesajlaşma: Kopete, Pidgin, Empathy

İnternet Tarayıcısı: Firefox, Chromium

E-Posta İstemcisi: Thunderbird, Evolution

Görüntü İşleme: GIMP, gThumb, Blender, F-Spot,
GNU Paint, Scribus

Müzik/Video: Amarok, Exaile, Kaffeine, Kino, VLC

Yazılım Geliştirme: Eclipse, Anjuta, CodeBlocks,
NetBeans, OpenJDK, Quanta, Bluefish

Veritabanı: MySQL, PostgreSQL

Kolay Bir Geçiř İçin

- İşletim sistemi değiştirmek kolay değildir. (Alışkanlıklar, var olan veriler, ayarlar vs)
- Geçiřten önce dosyalarınızı yedekleyin.
- Kullanmakta olduğunuz işletim sistemi altında zgr / açık kaynak kodlu yazılımları kullanmaya başlayın. Linux altında çalışabilen uygulamalara olan alışkanlık geçişi çok kolaylaştırır.

<http://www.osalt.com>

<http://www.theopendisc.com>

- Çift işletim sistemi kullanılabilir. İşletim sistemine özel yazılımlar kullanmanın “zorunlu” olduğu durumlarda avantaj sağlayacaktır.

Kaynaklar

- <http://www.linux.org.tr>
- <http://www.ubuntu.com>
- <http://en.wikipedia.org>
- <http://seminer.linux.org.tr/seminer-notlari/>
- http://wiki.ubuntu-tr.net/index.php/Ubuntu_12.10_kurulum_rehberi